

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐՈՒՄ ԲՆԱԿՇՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է 02.12.1998

- [Գլուխ I Ընդհանուր դրույթներ](#)
- [Գլուխ II Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության միջոցառումները](#)
- [Գլուխ III Բնակչության պաշտպանության սկզբունքները եւ ձեւերը](#)
- [Գլուխ IV Պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների իրավասությունը բնակչության պաշտպանության բնագավառում](#)
- [Գլուխ V Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների պարտականությունները եւ իրավունքները](#)
- [Գլուխ VI Բնակչության ուսուցումը](#)
- [Գլուխ VII Փրկարար ուժեր](#)
- [Գլուխ VIII Բնակչության պաշտպանության նյութատեխնիկական ապահովումը եւ ֆինանսավորումը](#)
- [Գլուխ IX Եզրափակիչ դրույթներ](#)

Սույն օրենքը սահմանում է արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմքերն ու կազմակերպումը, այդ բնագավառում պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների՝ անկախ կազմակերպական-իրավական տեսակից (այսուհետ՝ ձեռնարկություններ, հիմնարկներ, կազմակերպություններ), ինչպես նաեւ պաշտոնատար անձանց եւ քաղաքացիների իրավունքներն ու պարտականությունները:

Գ Լ ՈՒ Խ I

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

Սույն օրենքում օգտագործվում են հետեւյալ հիմնական հասկացությունները՝

արտակարգ իրավիճակ՝ որոշակի տարածքում կամ օբյեկտում խոշոր վթարի, վտանգավոր բնական երեւույթի, տեխնաճին, տարերային կամ էկոլոգիական (բնապահպանական) աղետի, համաճարակի, անասնահամաճարակի (էպիզոոտիա),

բույսերի եւ գյուղատնտեսական մշակաբույսերի լայնորեն տարածված վարակիչ հիվանդության (էպիֆիտոտիա), զենքի տեսակների կիրառման հետեւանքով ստեղծված իրավիճակ, որը հանգեցնում է կամ կարող է հանգեցնել մարդկային զոհերի, մարդկանց առողջությանն ու շրջակա միջավայրին՝ զգալի վնասի, խոշոր նյութական կորուստների եւ մարդկանց կենսագործունեության բնականոն պայմանների խախտման.

բնակչության պաշտպանություն՝ արտակարգ իրավիճակներում մարդկանց կյանքի եւ առողջության պաշտպանության, ինչպէս նաեւ քաղաքացիների, պետության եւ այլ սեփականատերերի ունեցվածքի պահպանության նպատակով իրավական, կազմակերպական եւ ինժեներատեխնիկական միջոցառումներ.

արտակարգ իրավիճակների կանխում՝ արտակարգ իրավիճակներ առաջացնող գործոնների կանխորոշում եւ վերացում.

արտակարգ իրավիճակների հնարավոր հետեւանքների նվազեցում՝ նախօրոք իրականացվող միջոցառումների համալիր՝ արտակարգ իրավիճակների ազդեցության հնարավոր մեղմացման համար.

արտակարգ իրավիճակների հետեւանքների վերացում՝ արտակարգ իրավիճակներում փրկարարական եւ անհետաձգելի վերականգնողական աշխատանքների կատարում՝ մարդկանց կյանքի ու գործունեության բնականոն պայմաններ ապահովելու համար.

աղետի գոտի՝ արտակարգ իրավիճակների հետեւանքով տուժած տարածք (բնակավայր, օբյեկտ) կամ տարածքի մի մաս.

տարահանում՝ վտանգավոր տարածքից անվտանգ տարածք՝ մարդկանց, կենդանիների եւ նյութական արժեքների ժամանակավոր տեղափոխում եւ տեղաբաշխում.

պատսպարում՝ արտակարգ իրավիճակներում զանգվածային ոչնչացման զենքի, ինչպէս նաեւ ոչնչացման հատուկ միջոցների ազդեցությունից մարդկանց կյանքի ու գործունեության ժամանակավոր ապահովում՝ համապատասխան շինությունների տարածքում.

անհատական պաշտպանություն՝ մարդկանց՝ ճառագայթային, թունավոր եւ մանրէաբանական նյութերից պաշտպանության միջոցներով ապահովում.

փրկարարական աշխատանքներ՝ մարդկանց, նյութական եւ մշակութային արժեքների փրկության նպատակով միջոցառումների համալիր.

փրկարար՝ փրկարարական աշխատանքներ կատարելու համար նախապատրաստված եւ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ատեստավորված ֆիզիկական անձ.

փրկարար ուժեր՝ փրկարարական աշխատանքներ կատարելու համար նախատեսված՝ համապատասխան տեխնիկական հագեցվածությամբ, մասնագիտացված փրկարարներից բաղկացած կազմավորումներ:

Հոդված 2. Բնակչության պաշտպանության ապահովման իրավական հիմքերը

Բնակչության պաշտպանության ապահովման իրավական հիմքերն են՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունը, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերը, սույն օրենքը, ինչպես նաեւ այլ օրենսդրական ակտեր:

Հոդված 3. Բնակչության պաշտպանության համակարգը

Բնակչության պաշտպանության համակարգում ընդգրկվում են պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները, ձեռնարկությունները, հիմնարկներն ու կազմակերպությունները:

Գ Լ Ո Ւ Խ II

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐՈՒՄ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Հոդված 4. Բնակչության պաշտպանության կանխարգելիչ միջոցառումները

Բնակչության պաշտպանության կանխարգելիչ միջոցառումներն են՝

ա) բնակավայրերի, գործառնական այլ տարածքների գլխավոր հատակագծերում եւ մանրամասն հատակագծման նախագծերում վտանգավոր ձեռնարկությունների ու արտադրությունների նպատակահարմար տեղաբաշխումը՝ բնակչության պաշտպանության տեսանկյունից.

բ) շենքերի, շինությունների, ինժեներական ցանցերի, հիդրոտեխնիկական կառույցների, տրանսպորտային հաղորդակցության ուղիների եւ մայրուղիների շինարարությունը՝ անվտանգության եւ հուսալիության անհրաժեշտ մակարդակներով.

գ) վտանգավոր օբյեկտների անվթար գործունեության ապահովումը.

դ) շրջակա բնական միջավայրի, տարածքների եւ օբյեկտների՝ ճառագայթային, քիմիական եւ մանրէաբանական վարակվածության դիտարկման եւ հսկողության կազմակերպումը.

ե) գյուղատնտեսական գործունեության կայունության ապահովումը:

Հոդված 5. Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնական միջոցառումները

Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնական միջոցառումներն են՝

ա) արտակարգ իրավիճակների սպառնալիքի կամ առաջացման մասին պետական մարմիններին եւ բնակչությանն ազդարարումը.

բ) աղետի գոտում բնակչության պատսպարման, տարահանման եւ անհատական պաշտպանության միջոցներով ապահովման կազմակերպումն ու իրականացումը.

գ) շրջակա բնական միջավայրի, ջրի, սննդամթերքի վիճակի եւ վարակվածության դիտարկումը, գնումն ու հսկողությունը.

դ) ճառագայթային, քիմիական ու մանրէաբանական նյութերից բնակչության պաշտպանությունը.

ե) աղետի գոտում փրկարարական եւ այլ անհետաձգելի վթարային վերականգնողական աշխատանքների կատարումը.

զ) աղետի գոտում հասարակական կարգի, ինչպես նաեւ պաշտպանական նշանակության, բնակչության կենսագործունեությունն ապահովող եւ այլ կարեւորագույն օբյեկտների պահպանության ուժեղացումը.

է) աղետի գոտում բնակչության կենսաապահովման միջոցառումների իրականացումը.

ը) աղետի գոտում քաղաքացիների, տրանսպորտային միջոցների տեղաշարժման, բեռների ներմուծման եւ արտահանման կանոնակարգումը.

թ) պետական մարմինների գույքի, նյութատեխնիկական պաշարների, տրանսպորտային եւ այլ միջոցների նպատակային հավաքումն ու օգտագործումը.

ժ) անհրաժեշտության դեպքում, աղետի գոտում ոչ պետական սեփականություն համարվող գույքի օտարումը եւ օգտագործումը՝ նախնական համարժեք փոխհատուցմամբ.

ժա) փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման եւ իրականացման համար կապի՝ հանրապետական, գերատեսչական ու տեղական ցանցերի առաջնահերթ օգտագործումը.

ժբ) աղետի գոտում կարանտինային եւ այլ սանիտարահակահամաճարակային միջոցառումների իրականացումը.

ժգ) գյուղատնտեսական մշակաբույսերի եւ կենդանիների պաշտպանությունը.

ժդ) բնակչության բժշկական սպասարկման իրականացումը.

ժե) աղետի գոտում արտակարգ իրավիճակների հետեւանքով պատճառված վնասի գնահատումը.

ժզ) բնակչության պաշտպանության ապահովման աշխատանքների կատարման նպատակով աշխատունակ քաղաքացիների (նրանց համաձայնությամբ) ներգրավումն արտակարգ իրավիճակների հետեւանքների վերացման գործընթացին՝ ըստ մասնագիտական եւ անհատական հատկանիշների:

Սույն հոդվածով նախատեսված միջոցառումներ իրականացնելու նպատակով, անհրաժեշտության դեպքում, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն աղետի գոտում կարող է ստեղծել կառավարման հատուկ մարմիններ:

ԳԼՈՒԽ III

ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՁԵՎԵՐԸ

Հոդված 6. Բնակչության պաշտպանության սկզբունքները

Բնակչության պաշտպանությունն իրականացվում է հանրապետության ամբողջ տարածքում: Բնակչության պաշտպանությունը կազմակերպվում է իրականացվում է տարբերակված՝ ըստ տարիքային, բնատարածքային, ռազմավարական, տնտեսական առանձնահատկությունների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Բնակչության պաշտպանության սկզբունքներն են՝

ա) մարդկանց կյանքի եւ առողջության ապահովման գերակայությունը.

բ) արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հարցերի հրապարակայնությունը.

գ) արտակարգ իրավիճակների հետեւանքների նվազեցմանը, ինչպես նաեւ այդ հետեւանքներից բնակչության պաշտպանության համակարգի բոլոր մակարդակների բնականոն գործունեության ապահովման միջոցառումների կազմակերպմանը համալիր մոտեցում ցուցաբերելը.

դ) տեխնածին վթարների, աղետների առաջացումը բացառելու նպատակով միայն ստուգված եւ տեխնիկական անվտանգությունն ապահովող փորձարկված միջոցառումների իրականացումը:

Հոդված 7. Բնակչության պաշտպանության ձեւերը

Բնակչության պաշտպանության ձեւերն են՝ տարահանումը, պատսպարումը եւ անհատական պաշտպանությունը:

Հոդված 8. Բնակչության տարահանումը

Վտանգավոր տարածքից բնակչության տարահանման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Ելնելով անհրաժեշտությունից՝ բնակչությունը վտանգավոր տարածքից կարող է տարահանվել հետիոտն՝ կազմակերպված շարասյուններով:

Տարահանումը եւ տարահանվող բնակչության ընդունումն ու տեղաբաշխումն իրականացնում են պետական կառավարման տարածքային եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները:

Հոդված 9. Բնակչության պատսպարումը

Բնակչության պատսպարումն իրականացվում է վերգետնյա, ստորգետնյա հատուկ շինություններում (ապաստարաններ, թաքստոցներ, մետրոպոլիտեն) եւ բնակելի ֆոնդի տարածքներում:

Բնակչության պատսպարումն իրականացվում է բնակչությանը պաշտպանության մասին տեղեկացման համապատասխան ազդանշաններով:

Պատսպարման ժամանակամիջոցը որոշում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորված մարմինը (այսուհետ՝ լիազորված մարմին):

Բնակչության պատսպարումն իրականացնում են պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները, ձեռնարկությունները, հիմնարկները, կազմակերպությունները:

Հոդված 10. Բնակչության անհատական պաշտպանությունը

Բնակչության անհատական պաշտպանությունը մարդկանց շնչառական օրգանները եւ մաշկը պաշտպանում է թունավոր գոլորշիների կաթիլներից, աերոզոլների ներգործությունից, ճառագայթային փոշիներից, ախտահարույց մանրէներից եւ թունավոր նյութերի ազդեցությունից:

Անհատական պաշտպանության միջոցներով ապահովումն իրականացնում են պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները, ձեռնարկությունները, հիմնարկները, կազմակերպությունները:

Հոդված 11. Բնակչության տարահանման, պատսպարման եւ անհատական պաշտպանության կազմակերպումը

Բնակչության տարահանումը, պատսպարումը եւ անհատական պաշտպանությունը կազմակերպում ու իրականացնում են պետական կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները, ձեռնարկությունները, հիմնարկները, կազմակերպությունները՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

ԳԼՈՒԽ IV

ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ, ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ՀԻՄՆԱՐԿՆԵՐԻ, ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ

Հոդված 12. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության իրավասությունը

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը՝

ա) ղեկավարում է բնակչության պաշտպանությունն արտակարգ իրավիճակներում.

բ) հաստատում է արտակարգ իրավիճակների հետեւանքների նվազեցման ու վերացման, բնակչության պաշտպանության ծրագրերը եւ վերահսկում դրանց կատարումը.

գ) սահմանում է արտակարգ իրավիճակների առաջացման հնարավոր պատճառ համարվող օբյեկտների, առարկաների ու գործընթացների, նախագծերի եւ լուծումների պետական փորձաքննություն իրականացնելու կարգը.

դ) ապահովում է բնակչությանն ազդարարումը եւ տեղեկատվությունն արտակարգ իրավիճակներում.

ե) հայտարարում է աղետի գոտի եւ սահմանում դրա տարածքը, ինչպես նաեւ կազմակերպում է այդ տարածքին առավելագույն օգնություն եւ նյութական պաշարներ տրամադրելու աշխատանքները.

զ) հաստատում է արտակարգ իրավիճակների հետեւանքով բնակչությանը պատճառված վնասի գնահատման եւ փոխհատուցման կարգը՝ վեցամսյա ժամկետում.

է) իրականացնում է բնակչության պաշտպանության բնագավառի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 13. Լիազորված մարմնի իրավասությունը

Լիազորված մարմինը՝

ա) մշակում է արտակարգ իրավիճակների հետեւանքների կանխման, դրանց հնարավոր հետեւանքների նվազեցման եւ վերացման, բնակչության պաշտպանության ծրագրեր եւ ապահովում դրանց կատարումը.

բ) ստեղծում եւ կուտակում է արտակարգ իրավիճակներում տուժածներին օգնություն ցուցաբերելու նպատակով ֆինանսական, պարենային, բժշկական եւ նյութական այլ պաշարներ, ֆոնդեր եւ ապահովում դրանց նպատակային օգտագործումը.

գ) կազմակերպում է արտակարգ իրավիճակների առաջացման հնարավոր պատճառ համարվող օբյեկտների, առարկաների, գործընթացների, նախագծերի եւ լուծումների պետական փորձաքննությունը.

դ) կազմակերպում է փրկարարների ատեստավորման աշխատանքները եւ բնակչության ուսուցումը՝ արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնահարցերով.

ե) համակարգում եւ վերահսկում է հանրապետական գործադիր, պետական կառավարման, տարածքային եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների գործունեությունը բնակչության պաշտպանության բնագավառում.

զ) կազմակերպում է արտակարգ իրավիճակներում բնակչությանն ազդարարումը եւ տեղեկատվությունը.

է) իրականացնում է բնակչության պաշտպանության բնագավառի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 14. Հանրապետական գործադիր մարմինների իրավասությունը

Հանրապետական գործադիր մարմինները՝

ա) կազմակերպում են իրենց համակարգի աշխատողների պաշտպանությունն արտակարգ իրավիճակներում.

բ) կազմակերպում են ենթակա ձեռնարկությունների, հիմնարկների եւ կազմակերպությունների գործունեությունն արտակարգ իրավիճակներում.

գ) իրենց լիազորությունների սահմաններում ապահովում են բնակչության պաշտպանությունը.

դ) իրականացնում են բնակչության պաշտպանության բնագավառի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 15. Պետական կառավարման տարածքային մարմինների իրավասությունը

Պետական կառավարման տարածքային մարմինները՝

ա) կազմակերպում են մարզի բնակչության պաշտպանությունն արտակարգ իրավիճակներում.

բ) կազմակերպում են մարզի տարածքում արտակարգ իրավիճակների կանխման, դրանց հնարավոր հետեւանքների նվազեցման ու վերացման ծրագրերի մշակումը եւ համակարգում այդ ծրագրերում նախատեսված աշխատանքները.

գ) մասնակցում են պետական համապատասխան ծրագրերով նախատեսված՝ արտակարգ իրավիճակների կանխման, դրանց հնարավոր հետեւանքների նվազեցման եւ վերացման, ինչպես նաեւ օպերատիվ բնույթի միջոցառումների իրականացմանը.

դ) տեղական ինքնակառավարման մարմիններին եւ բնակչությանը ներգրավում են արտակարգ իրավիճակների կանխման, դրանց հնարավոր հետեւանքների նվազեցման եւ վերացման աշխատանքներին.

ե) ներքին գործերի եւ ազգային անվտանգության բնագավառների հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային ծառայություններին տալիս են հանձնարարականներ՝ բնակչության պաշտպանության, հակահամաճարակային եւ կարանտինային հատուկ միջոցառումների կազմակերպման վերաբերյալ.

զ) հանրապետական գործադիր մարմինների տարածքային ծառայություններին տալիս են հանձնարարականներ՝ արտակարգ իրավիճակների կանխման, դրանց հնարավոր հետեւանքների նվազեցման եւ վերացման, բնակչության պաշտպանության վերաբերյալ.

է) պատասխանատու են մարզի տարածքում բնակչության պաշտպանությունն ապահովելու համար.

ը) իրականացնում են բնակչության պաշտպանության բնագավառի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 16. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասությունը

Տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝

ա) կազմակերպում են համայնքի բնակչության պաշտպանությունն արտակարգ իրավիճակներում.

բ) իրականացնում են վթարային եւ վերականգնողական միջոցառումներ՝ արտակարգ իրավիճակներում համայնքային ենթակայության կենսաապահովման օբյեկտների անխափան աշխատանքն ապահովելու համար.

գ) կազմակերպում են փրկարարական աշխատանքներ համայնքի տարածքում.

դ) իրականացնում են արտակարգ իրավիճակների կանխման եւ հնարավոր հետեւանքների նվազեցման միջոցառումներ համայնքի տարածքում.

ե) իրականացնում են համայնքի բնակչության ազդարարումն արտակարգ իրավիճակներում.

զ) իրականացնում են բնակչության պաշտպանության բնագավառի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

Հոդված 17. Ձեռնարկությունների, հիմնարկների եւ կազմակերպությունների իրավասությունը

Ձեռնարկությունները, հիմնարկները եւ կազմակերպություններն արտակարգ իրավիճակներում՝

ա) իրականացնում են իրենց աշխատողների պաշտպանությունը.

բ) աջակցում են փրկարարական եւ անհետաձգելի աշխատանքների իրականացմանը եւ ստեղծում են անհրաժեշտ ուժեր՝ համապատասխան աշխատանքներ կատարելու համար:

ԳԼՈՒԽ V

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հոդված 18. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների պարտականությունները

Հայաստանի Հանրապետության յուրաքանչյուր քաղաքացի պարտավոր է մասնակցել արտակարգ իրավիճակների հետեւանքներից բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացմանը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 19. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների իրավունքները

Հայաստանի Հանրապետության յուրաքանչյուր քաղաքացի, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, իրավունք ունի ստանալ արտակարգ իրավիճակների հետեւանքով իր կրած վնասների փոխհատուցում, ինչպես նաեւ՝ ճշգրիտ տեղեկություն արտակարգ իրավիճակների, դրանց առաջացման վտանգի եւ իր պաշտպանվածության աստիճանի մասին:

Արտակարգ իրավիճակներում քաղաքացիների սեփականության օտարումը կամ ժամանակավոր օգտագործումը հասարակության եւ պետության կարիքների համար կարող է կատարվել նախնական համարժեք փոխհատուցմամբ (միայն կյանքի փրկության հետ կապված փրկարարական աշխատանքների նպատակահարմար իրականացման համար)՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

ԳԼՈՒԽ VI

ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ

Հոդված 20. Բնակչության ուսուցման կազմակերպումը

Արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցերով բնակչության ուսուցումը կազմակերպվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

ԳԼՈՒԽ VII

ՓՐԿԱՐԱՐ ՈՒԺԵՐ

Հոդված 21. Փրկարար ուժերի գործունեությունը

Արտակարգ իրավիճակներում փրկարարական աշխատանքների իրականացման եւ առօրյա պայմաններում բնակչությանը մասնագիտացված օգնություն ցույց տալու նպատակով ստեղծվում են փրկարար ուժեր, որոնք մշտական պատրաստվածության վիճակում են, ընդգրկում են պետական, հասարակական ու գերատեսչական փրկարարական մասնագիտացված կազմավորումները եւ արտակարգ իրավիճակներում գործում են կենտրոնացված կառավարման սկզբունքով, արդարացված ռիսկի շրջանակներում:

Արտակարգ իրավիճակներում փրկարարական եւ անհետաձգելի վերականգնողական աշխատանքներ կատարելիս փրկարարները կարող են՝

ա) անարգել մուտք գործել ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների տարածքները, իսկ բացառիկ դեպքերում՝ քաղաքացիների բնակարանները.

բ) բացել փակ դռները, պատուհանները, քանդել ցանկապատերը, շինությունները, եթե դրանց առկայությունը խոչընդոտում է փրկարարական աշխատանքների կատարմանը կամ կարող է առաջացնել ծանր հետեւանքներ:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս առաջացած արտակարգ իրավիճակների հետեւանքների վերացման աշխատանքներում փրկարար ուժերն ընդգրկվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ:

Փրկարար ուժերի կարգավիճակը, փրկարարների, նրանց ընտանիքների, ինչպես նաեւ փրկարարական աշխատանքներում ընդգրկված ոչ փրկարար քաղաքացիների սոցիալական ապահովության կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Փրկարարական աշխատանքների հետեւանքով պատճառված վնասների փոխհատուցման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Փրկարարների կատարած ապօրինի գործողությունների, ինչպես նաև պետական եւ ծառայողական կամ առեւտրային գաղտնիքի հրապարակման համար նրանց պատասխանատվությունը սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

ԳԼՈՒԽ VIII

ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 22. Նյութատեխնիկական ապահովման եւ ֆինանսավորման հիմնական աղբյուրները

Հանրապետական գործադիր, պետական կառավարման տարածքային եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների, բնակչության պաշտպանության միջոցառումների իրականացման նյութատեխնիկական ապահովումը եւ ֆինանսավորումն իրականացնում են Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի ու համայնքների բյուջեների միջոցների հաշվին:

ԳԼՈՒԽ IX

ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՑԹՆԵՐ

Հոդված 23. Պատասխանատվությունը՝ արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության բնագավառի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը խախտելու համար

Պաշտոնատար անձինք եւ քաղաքացիները սույն օրենքի պահանջները խախտելու, ինչպես նաև արտակարգ իրավիճակների առաջացման պայմաններ եւ նախադրյալներ ստեղծելու համար պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Պատերազմի ժամանակ բնակչության պաշտպանությունը (քաղաքացիական պաշտպանությունը) իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ՝ Ռ. ՔՈՉԱՐՅԱՆ

29 դեկտեմբերի 1998թ.